

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:	
Egész évre . . .	8 K.
Fél " . . .	4 " >
Negyed " . . .	2 " >
Egyes szám	16 fil.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Bátaszéken, Király-ut.**

Szerkesztik és kiadják:

Joó Károly.

Szélig Gáspár.

Hirdetési ár:	
Egész oldal . . .	20 K.
Fél " . . .	10 " >
Negyed " . . .	5 " >
Nyílttérnek sora	30 fill.
Hirdetések a nyomdában	is fölvetetnek.
Kéziratok vissza nem	adatnak.

Helyi népoktatásunk államosítása.

Községi képviselőtestületünk 1902. jun. 15-én tartott ülésében — Tolnavármegye közigazgatási bizottságának ama leiratára, melyszerint iskolai és kisednevelési tanintézetünk ujonan fölépítesenek — azt határozta hogy népoktatásunk államosítását a magas kormánynál kérelmezi.

A képviselőtestületet e lépésre majdnem kizárólag a már elviselhetetlen iskolai teher végnélküli fokozása kényszeríté.

A közigazgatási bizottság nem egyebet mint 9 tantermű iskola és megfelelő számú óvohelyiségek fölépítését rendelte el. Községünk ezt az áldozatot, habár a legszentebb és legmagasztosabb célra fordíthatnák, jelenleg meg nem hozhatja. A 90%-ot meghaladó pótdadót fokozni nem lehet egy filloxera sújtotta községben, melynek munkabíró lakossága idegenben keresi meg betevő falatját. A 90% pótdadónak 22%-át helyi népoktatásunk emészti föl.

Horribilis összeg; de a népoktatásra, s szent célra szívesen hozza meg az áldozatot minden hazafias és jóra való község. Azonban, ha községünk erőforrásai nincsenek is teljesen kimerítve, mégis esztelenség volna hozsazabra nyújtózkodni, mint ameddig a takarékos ér. A képviselőtestület az összes iskolai alapvagyon jövedelmén kívül az állami egyenes adók 20%-át ajánlotta föl a kormánynak arra az esetre, ha iskoláinkat állami kezelésbe veszi át. És a kormány ezen ajánlatot visz-

szautasította. Leiratában kijelenti, hogy a mostani iskolafentartási terhek meg kell, hogy maradjanak, azok a község javára le nem szállíthatók. Sőt kérdést intéz az iránt, hogy mi teszi szükségessé a helyi népoktatás államosítását. Bizonyára nem kizárólag ideális okok. Most aztán beszéljen még valaki, hogy a kormány erőszakkal államosít. Még azok sem kellene nekik, amelyek fölkinálják magukat. Hive voltam a helyi iskolák államosításának egyrészt mivel b. e. Hetey püspök szavaival élve akartam, hogy a gyermeknek neve legyen és mivel teljes bizodalommal viseltetem az állami iskolák iránt, másrészt, mivel azt hittem, hogy az állam az iskolai terhek egy részének átvételével könnyíteni fog a község nyomasztó anyagi helyzetén. Joggal hittem ezt! Azt hittem az állam egyenlő mértékkel mér. Keserűen csalódtam. Ime Kaposvár. Anyagilag sokkal rendezettebb viszonyok közt van. 1897. évben állami kezelés alá adta iskoláit, s ezek fentartásához az állam 20.000 koronával járul, amely állami egyenes adója 5%-ának felel meg. Mi 20%-ot ajánlunk föl, s nem kellünk. Jó! A fejünket nem fogjuk leharapni. Megleszünk a községi iskolával is. Bár szívesen fölcseréltük volna, de elvégre sirni, zokogni nem fogunk. Azonban, hogy mikor lesz ismét alkalom a kérdést szőnyegre hozni, és ilyen előnyösen elintézni tudni: azt nem tudjuk. Valószínűleg soha.

y.

r

Fogjunk a munkába.

A hosszú, ádáz parlamenti küzdelem immár vége felé jár; még csak egy-egy elfojtott harcizaj, csata kiáltás vegyül a békés hangulatba, s a hősök összeszedik fegyvereiket, a melyet szorgosan használtak hónapok óta s a sutba vetik — hadd egye a rozsdá hadd lépje be a por.

Megvolt a rombolás, a parlamenti gépezet működését megakasztották, barrikádokat emeltek a többség istenadta jogának érvényesülése ellen.

Volt demonstráció, kéjelgés a sikerben, duskálódás a népszerűségben, most hamut hintve fejükre, s mellüket verve hangoztatják a „mea culpát“.

Ideje volt fölébredni, fölésmélni a küzdelemből. Ép arra jutottunk, hogy alkotmányos életünket tönkre silányítsuk ép ahhoz a ponthoz értünk, a hol a nemzeti közvélemény odakiáltotta az önfeledtnek: hogy eddig és ne tovább!

Nem kenyerünk, de nincs is jogunkban a politizálás. Csak a helyzet tárgyilagos átnézetét akarjuk adni. A nemzeti működést nem szabad megakasztani, nem lehet kifordítani helyzetéből, mert a politikai abnormitások a pusztulásba hajthatják.

Az idő nem vár, kérlelhetetlen gyorsasággal szegi szárnyait, s napról-napra több elintézni valót hágy maga után.

A pusztitást megelégtük, most kétszeres erővel kell a restancziákat elintézni, hogy a parlament visszatérhessen az ő régi medrébe, hogy ne mulatság hanem komoly, becsületes munka hirét vegyük onnan.

A harciasoknak lesz még idejük küzdeni, most

ők is azon legyenek, hogy mindenben közre játszanak a kormánynak.

A tisztviselőknek fizetésemelését, annyi ezer és ezer ember várja visszafojtva, epedve. Már hinni sem hisznek benne annyira elgyötörte őket az örökös hallgatás, a végtelen késedelmezés. Nem biznak az obstrukció leszerelésében sem, megszokták a harcot, a mely őket sok mindentől fosztotta meg.

Az ő követeléseiket kellene legelőször teljesíteni mert ők várnak már a leghosszab ideje.

A karácsonyig terjedő munkaprogramban fölön véve az Olaszországgal kötendő ideiglenes szerződések, val mint a Horvátországgal való pénzügyi egyezmény.

És még hosszú sora van annak a sok megvalósítandó dolognak, a melyekre már csak a jövő év hoz virradatot.

A béke ratifikálása szinte új életet öntött az országba, mintha valami lidércnyomás alól szabadultunk volna fel. Mintha a kísérteties éjszakából verőfényes hajnalra ébredtünk volna.

Az ország dolgozni akar. Közgazdaságunk ugyis munkón jár, hátha még azt is kilökjük alóla. A munkás kérdést is el kell intézni, a kereskedelmi tárcza pedig sok olyan üdvös intézményt tartalmaz, a mi félben maradt, a mi meg sem születhetett, mert az obstrukció elfojtotta.

Öltse fel tehát a parlament ősi komolyságát és egyenlő fegyverekkel küzdjenek a haza jóléteért, gyarapodásáért

Nem a szószátyárkodás, hanem a megfontolt előrelátás szóljon az országház tagjaiból. Ne gátolja

TÁRCZA.

Örök egyesülés.

Irtá: Bátaszéki.

A tizenhat viruló tavasznak angyal szép gyermeke lesüté nagy kék szemét, pirulva nyujtá remegő fehér kezét az esdeklő ifjunak és suttogón rebegé — Isten tudja hányadszor — a boldogító vallomást:

— Hiszen tudja, Miklós, hogy szeretem, egyedül magát szeretem széles e világon. Tudja, hogy magáé a szívem, annak minden dobbanása, az életem minden örömeivel. Hiszen annyiszor hallhatta már tőlem — folytatá kissé neheztelő, majdnem szemrehányó hangon — minek faggat, miért vallat tehát egyre?

Surányi Miklós szótlánul haladt kedvese oldalán, csak néha-néha tört fel hullámozó keble mélyéből egy-egy elfojtott, fájdalmas sóhaj.

— A mi napunk is felvirrad még — kezdé újra a leány. Én úgy látom, hogy dereng is már a hajnal a messze láthatáron, a mi boldogságunk haj-

nala. És, ha majd felkél a nap, szívünkbe hatol aranyos sugára, kiúzi onnan a sötét bánatot, mely benne honol, hogy az öröm, a boldog szerelem költözhessék helyébe.

Hangja oly tisztán csengett, mint a puszták harangja, szíve a jövő boldogság érzetében oly zajosan lüktetett, oly nyugtalanul hánykolódott, mikéntha kikivánczolt volna abból a börtönből, melybe rabként záratott örök időkre.

— Igerje meg, Mariska, hogy . . .

— No, lám már megint kételkedik szavaimban — szakítá félbe türelmét vesztve a leány. Haragszom magára Miklós, mert nem hisz nekem.

Elereszté az ifjú kezét és haragot színelve fordult el tőle, hogy felszárítsa a könnyeket, melyek piros orcáit égették.

Pedig dehogy haragudott. Boldog volt, ha megvallhatta neki százszor, ezerszer naponta, hogy szereti, hogy imádja. És kimondhatatlan boldogtalanság keríté hatalmába, ha nem láthatta őt, ha nem nézhette ábrándos szemébe, ha nem hallhatta esdeklő szavát. Órákig ült olyankor egy helyen anélkül, hogy

senkisé a munkát, mert immár kimerült a nemzet, ereje fogytán s azt pótolni kell nem pedig elfecsérelni.

Mutassuk meg a külföldnek, hogy tudunk küzdeni, de ha arra kerül a sor, egyek vagyunk, érzésben, működésben, honunk üdveért. . . .

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Képviselőtestületi ülés.** Bátaszek község képviselőtestülete 1903 évi december hó 6-án d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgyszorozattal: 1. A törvényhat. bizottság 730/902. sz. határozatának közlése, 2. Előljárói jelentés a f. é. november hó 29-én tartott közbirtokossági közgyűlés lefolyásáról. 3. Előljárói jelentés a Kossuth L. utcai esővíznek a Vörösmarthy utcán tervezett levezetése költségéről. 4. A kertalja utcai árok tervbe vett beholtása költségének bejelentése. 5. Ripszam Magdolna kérvénye eltartásáról való gondoskodásért. 6. Az 1904. évre közs. közmunka kivétést mellőző képv. határozatot jóváhagyó törvhat. bizottsági 525/903 sz. határozat közlése. 7. Decsi Ignác segély iránti kérvénye. 8. Glück Antal kérvénye Hesz József vagyonatlan árva eltartása iránt. 9. Gyorgyevics Sztoján és Szojanovics Pannka kérvénye tartózkodás megengedésért. 10. A szerb tanító kérvénye iskolájába szükséges térkép és szegény tanulói részére tanszereknek községi költségen való beszerzése iránt. 11. A Nyék község megkeresése a Lajvér patak medrének kitisztítása iránt. 12. Aszalai Imre kérvénye házának Deák Ferencs utcai részén kívánt csatornának köz-

ségi költségen való elkészíttetése iránt A következő határozatot hozta. 1. Tudomásul. 2. Tudomásul vétett s kisajátítás elhatároztatott. 3. A jelentés alapját képező kérvény elutasított. 4. Elutasított. 5. Havi 5 K. segély megszavaztatott. 6. Tudomásul vétetett. 7. Havi 2 K. segély megszavaztatott. 8. Havi 8 K. segély megszavaztatott. 9. Megtagadtatott. 10. Térkép és magyar tannyelvű könyvek megszavaztatottak. 11. Az elüljáróság megbízott. 12. Elutasított.

— **Eljegyzés.** Horváth Géza kalocsai tanító-képezdei rajztanár jegyet váltott Sass Pál volt lajvéri tanító özvegyével Kremnicky Idával.

— **Iskolaszéki ülés.** A bátaszéki közs. iskolaszék mult vasárnap tartott ülésében tárgyalta helyi népoktatásunk államosítását. Az iskolaszék azt véleményezi a községi képviselőtestületnek, hogy arra való tekintettel, hogy a magas kormány az iskola fentartási terhekből egyáltalában semmit átvenni nem hajlandó — tekintsen el az államosítástól. Mi is azt hangoztatjuk, hogy ne államosítson, és nem is fog mert nincs semmi értelme, ha az állam a fentartási terhekből semmit átvenni nem akar. Sőt. államosítás esetén újabb terheket venne magára a község. Miről jó volna ez? Maradjanak iskoláink csak községi, majd valahogy csak fentartjuk.

— **Legtöbb adót fizető képviselők.** Rendes tagok: 1. Tberesianumi alapítványi uradalom. 2. Holndonner Ferenc. 3. Góczy Nep. János. 4. Libhauser István. 5. Mayer Alajos. 6. Mayer Péter. 7. Weisz Lajos. 8. Rüll Nándor. 9. Veidinger Lipót. Pollák Herman. 11. Rohr György. 12. Schvarc János. 13. Nyers Ignác. 14. Schvarc Mátyás. 15. Eihart József

megszólalt volna. És magas homlokán szemmel látó hatólag sűrű felhő gyanánt jelent meg a búskomorság, könnyörtelenül ragyogó gyémántszerű könnyeket sajtolván ki szeméből, azokból a tiszta kék, okos szemekből, melyekben égét vélte látni az ábrándozó gyermek-ifju.

Odaértek, hol a gyalogösvény kanyarodik le a völgybe, mely árnyas fák között a Dolovány tornyos kastélyához vezet.

— Mához egy hétre elkísérhet újra a templomba.

Kezet szoritottak, elváltak. Dolovány Mariska a kastély felé, Surányi Miklós pedig vissza a faluba sietett. Még egy bucsucsókot sem váltottak, pedig annyira szerették egymást.

Az ifju lehorgasztott fővel ballagott az illatos mező harmatos fűvében. A jó isten tudja, miről gondolkodott. Táv arról, hogy nem hisz abban, a mit Mariskájától már oly gyakran hallott, vagy tán arról, hogy mily boldog lesz majd akkor, ha . . .

— Balgaság — mormogá magában — Ő, az egyszerű falusi jegyző fia, az óriási kiterjedésű Da-

lovány-birtok örökösének, az arisztokratikus érzelmű szülők egyetlen gyermekének — férje? Együgyű gondolat! Bohókás ábránd! De mikor ugy szereti? És vajon miért ne lehetne az övé? Mi akadályozza egybekelésüket? Hisz Mariska is szereti őt! A gazdagság, a fény, a pompa? Ostobaság! De hát nincs-e ő neki is gazdagsága, vagyona? Vagy az ész tán nem az? Egyetemet végzett, nagyra viheti még valamikor. Még alispán, főispán is lehet belőle. Aztán meg — okoskodék — hajdanában a király leányát gyakran koldus vezette oltár elé; miért ne egyesülhetnének ők, ha szeretik egymást?

Alig várta a vasárnapot, hogy elmondhassa a leánynak, kit annyira szeret s ki annyira szereti őt, hogy már nem kételkedik szavaiban, nem faggatja többé, mert hiszen valóra válhat az ábránd, melynek mind a ketten rabjai voltak . . .

* * *

Szép tavaszi vasárnap volt. Vidám kedvű madárkák édes szerelemről csicseregtek a zöld lomb között illatos vadvirágok szerelmesen csókolóztak a tavaszi nap aranyos sugarával, szerelemről cseve-

16. Bolyarics Szvetozár. 17. Gehring Tamás. 18. Mayer János. 19. Miheli József. 20. Herman Lipót. Póttagok: 1. dr. Boszkovic Mór, 2. dr. Stark Gusztáv. 3. Gerner Miklós. 4. Soós Károly. 5. Hohman József.

— **Tréfás irodalmi estély.** R. Kovács Laura budapesti felsőbb nőnevelő intézet volt igazgató tulajdonosa és országos hírnevű műszavaló (recitátor) imitátor és énekművésznő folyó évi december hó 13-án a „Polgári Kaszinó”-ban tréfás irodalmi estélyt tart. Az estély műsora: Arany, Petőfi, Vörösmarthy, Tompa, Czuczor, Madách, Gyulai, Thaly. Bartók, Abrányi, Kiss, Gabányi, Rudnyánszky, Mindszenti, Szendrei, Heine, Copee, Leopárdi, Eugene jeles költők műveiből van összeállítva. 30 különböző jellem alakításban. I. szakasz. A kurucz hősök. Reménydus fiatalember. 80 éves aggastyán. 18 éves leány. Földmivelő család: apa, anya és fiuk Pistika. A modern házastársak. II. szakasz. Az angyal és a házi sárkány. A naiva és a szubrette színésznő. Népdal és opetette énekesnő. A tragikus művésznő. A recitátor. III. szakasz. A laikus a gymnázista és a műszavaló. Az ovodás kisleány. Egy hű férj. Záródekul: Mi a szerelem. (Tréfás definíció.) Mi a szerelem a fiatal leányoknál, a fiatal embereknél, a menyecskéknél, az özvegyasszonyoknál, az idős nőknél, az aggleányoknál, a nősebeknél, az aggleányoknál, az öreg embereknél, és az anyósnál. Helyárak 1 kor. 60 fill., 1 kor. és 60 fill. Kezdeté 8 órakor.

— **Magyarosítás.** Bajáról írja levolezőnk, hogy ott nagyban foly a névmagyarosítás. Az ügyet az intelligens osztály vette kezébe, annak minden egyes

gett az ér, szerelemről suttogott a szellő, boldog szerelemről. Szerelmet érzett az a két sziv is, boldogtalan szerelmet.

Ó, csudatevő szerelem! Miért pazarlod arra minden varázsát a boldogságnak, erre meg minden fájdalmát, kínját, gyötrelmét a kétségbeesésnek . . .

Miklós némán kísérte kedvesét. Szomorúbb volt, mint valaha. Midőn Mariska befejezte beszédét, hangos zokogásra fakadt.

— Sejtettem, tudtam, hogy így lesz — tördelé az ifju bánatos hangon.

— Soha! — ellenveté a bájos gyermek és felszárítá könnyeit. Soha!

A fiatal ember kérdő pillantást vetett a leányra.

— Inkább villággá bujdosom, semhogy felesége legyek annak az embernek, a ki még atyámnál is idősebb! Mit ér nekem a birtoka, rangja, ha nem lehetem fel benne azt, a mi után ifju szivem oly sóvárogva vágyódik: a boldogságot? Avagy apólónőnek neveltek szülőim? Mert megtört, beteg ez az ember, ma-holnap el is temethetik. Koporsó való neki, nem menyasszonyi nyoszolya!

tagja fáradhatatlanul buzgolkodik, s nagy tevékenységüket máris siker koronázza. A névmagyarosítás terén különösen az iparosok tűnnek ki, amely körülményt a magyarérezésű helyi iparosoknak ajánljuk szives figyelmükbe.

— **Közrend elleni kihágás.** Szuh Győző Károly modori születésű csavargót és Sárköz Katica cikói illetőségű cigányasszonyt a csendőrség közrend elleni kihágás miatt a szolgabírósnak átadta.

— **Gyanus lókupec.** Hecht Béla bács-almási lókupec 12 drb. marhalevél nélküli lovat szedett össze a bonyhádi vásáron. Ebből folyólag az a gyanu merült föl Hechtl ellen, hogy a levágásra eladott lovak leveleit visszatartja, hogy a lopott lovaknál értékesíthesse.

— **Halálozás.** Horváth Magdolna, általánosan Müller Lencsi néven ismert vasuti vendéglősné 54 éves korában hosszas és kínos szenvedés után f. hó 6-án Bátaszéken meghalt.

— **Veszekedő paprikás kofák.** Péri Mihály és Hegedüs Ilona fajszi paprikás kofák rövid ideig vadházasságban éltek. Állandó lakásuk Bátaszék volt, de csak ritkán tartózkodtak itthon, Tolna és Baranya összes vásárjait járták be, élénken kínálva a legjobb minőségű fajszi paprikát. Legutóbb a siklósi vásáron fordultak meg, hol mintegy fél métermázsza paprikán adtak tul. A jól sikerült vásár öröme Péri Mihály alaposan beszédett a jóból. Midőn aztán Siklósról elindultak, künn a határon Péri Mihály összezördült Ilonájával s dulakodás közben elvette körülbelül 25 koronát tartalmazó pénzeszacskóját. Hegedüs Ilona akkor nyomban hazajött, Péri Mihály

Szemei szikrát hánytak s a kis fehér kezecskék ökölbe szorultak.

— Csillapodjál, édes — vigasztalá Miklós, te boldog lehetsz tán még, de én . . .

— Nálad nélkül soha!

— De szülőid . . .

— Akik arra kényszerítettek, hogy neje legyek egy magával tehetetlen embernek?

— Mégis csak szülőid ők. Bizonyára javadat óhajtják.

— Vesztemre törnek.

Az ifju megfogta kedvese mindkét kezét és erősen szeme közé nézett.

— Mariska — kezdé emelkedett hangon — valld meg őszintén: igazán szeretsz?

— Szeretlek.

— Akkor fogadd meg tanácsomat: ne dacolj szülőiddel és feledj el engem.

— Soha! — kiáltá keserűen.

— Ugy sem lenne boldog a mi frigyüök. Szülőid átka . . .

azonban egy hétig barangolt, s csak szombaton tért vissza fészkebe, ahol első dolga volt nagybecsü élet-társát amugy magyarosan meggyomrozni, ki kék-zöldre verve azonnal a helység házára sietett, panaszt, emelvén balkézről való gazdura ellen.

— **Elfogott tolvaj.** Baján Iván iszincei csavargónak hurkára fájt a foga. Kikémlelte, hogy Joó Mátyás nyug. kántortanítónál hol tartják a hurkákat. F. hó 9-én akarta megdézsmálni a friss hurkákat, de pórul járt. A nagyvendéglő kerítésén át jutott Joó kántortanító udvarába, s midőn a kerítésen átugrott, a böllér karjaiba esett, ki aztán lefülelte. A tolvajt a község házára kísérték, hol a rendőrség vette pártfogásába.

— **A cérna árcsökkenése.** Az orsócérna árának leszállítását jelzik körlevélben a harlandi orsócérna-gyár és a vele szövetkezett angol varrócérna-gyárak a folyó év végére.

— **A vetések állása,** mint nekünk Budapestről jelentik — az ottani tőzsdére érkezett információk szerint — az egész országban kedvező. A jelentések eloszlattak minden aggodalmat és a reményt helyezik kilátásba, hogy feltételezve az időjárás további kedvező alakulását, továbbra is jó reménységgel nézhetünk a tél elébe. Hogy mindezek dacára az üzlet a gabonapiacon tartott, részben a nagyfoku üzletlenségnek. részben az amerikai jegyzések drágaságának tulajdonítható, melyeket szokásszerűleg tekintetbe vesz a budapesti piac.

Az iparfejlesztét útján. Egész sereg új gyár és ipartelep alakulásáról ad hirt a „Gazd. Tud.“ Ujbányán egy angol részvénytársaság posztógyárat akar létesíteni: Budapesten egy világítás berendező gyár — hogy ellensúlyozza az ujonan létrejött izzólámpa-

— Nem, nem! Miklós te nem szeretsz, nem szeretted soha . . .

— Szerettelek, mint, őrangyalomat, szeretlek, mint senkit e világon, és szeretni foglak örökké — siromig.

Ajaka az imádott leány ajakát érte és elcsatant az első csók, aztán a második, harmadik . . .

— Sirodig — ismétlé halkán Mariska.

— Siromig! — sikoltott fel az ifju s összeroskadat. Szíve megszakadt.

Dolovány Mariska nézte, nézte, soká nézte mozdulatlanul fekvő kedvesét, azután ráborult a drága halottra és sirt, sirt keservesen . . .

— Sirodig, siromig — sugá, előrántá a keblébe rejtett tört és szívébe dőfte.

Egyesültek örök időkre a — halálban.

kartelt — izzólámpagyár alapítását tervezi; Mücke R. mérnök, a Chaudoir-féle fémhengerművek volt igazgatója, megvásárolta a bazini volt Wagemann-Seybel-féle vegyészeti gyárat és abban érczek és fém-tartalmu hulladékok számára való olvasztó- és lugzó-művet fog létesíteni: Sonnenschein és társa cég margaringyárat létesített Erzsébetfalván; Bácskula község pedig nagy támogatással biztosította a Wiesenburg Adolf bécsi gyáros selyemszallaggyár felépítését.

— **Gazdátlan nyeremények.** A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jósziv sorsjegyeknél 16600 db. olyan nyeremény van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel a sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már huzva. Így van ez a többi sorsjegynél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem járatnak megbízható sorsolási lapot. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járatása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap“, a melynek sorsolási melléklapját a Pénzügyi Utmutató a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközlönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlotta. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, a mely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A „Pénzügyi Hírlap“ előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba. VII., Kerepesi-ut 44. szám.

C S A R N O K.

A régi Sárköz.

Hogy milyen lehetett Sárköz ezelőtt két avagy háromszáz évvel, bizony arról a mai kor embere igen nehezen tud fogalmat alkotni, s nagy bölcsen rámondja a szegedi emberrel: mán csak vót, mert még soh'se vót, hogy valahogyan ne lött vóna.

Én kutatgattam, keresgettem régi írások között, bejártam egész Sárközt mindenfelé, hiszen az én bölcsöm is ott rengett; — hallgattam a régi öregek meséjét arról az időről, mikor fedeles-hajó járt az utczákon, mikor a buzgó nép csónakját a szentegyház udvarán kötötte ki, ha imádni járt Istenét. Meg-

próbálom hát, hogy lerajzoljam legalább fővonásokban e régi képet.

Én, ha Sárköz múlt századbeli alakját, — különösen ha az elejét, magam elé képzelem, azonnal eszembe jut Mötisingoványa, hol Hunor és Magyar üzték a szarvastinót. Ott, hol ma aranykalászszal rengő szántóföldek vannak, csak félszázad előtt is feneketlen ingovány sötétzöld káka, nád, szittyó erdeje pompázott. A hol ma kék buzavirág, piros pipacs tarkítja a zöldelő vetést, ott még nem is olyan régen a mocsarak gyönyörű fehér virága a vízi-nimpha nyillott; az istendicsőtő pacsirta szavát valahol a nád mélyén bűgő bölömbika hangja pótolta. Mocsár volt itt, mély, feneketlen mocsár, de az egyes dombokon, göröndökön buja fűvű legelő.

Fehér gulyák kolompja csengett mindenfelé, szilaj ménes robogott a pásztor ostorának kongatására. A pásztorok hazája volt ez, s az halász és vadász is volt egyszemélyben. Könnyű foglalkozás volt akkor, időt nem igen igényelt. Nappal legelésző nyájára ügyelt a gulyás, a csikos, este más foglalkozás várta: a halászat. Beállította varsáját a hináros, sulyomtermő mocsárba, csuka, ponty, keszeg, kárász akadt bőven. Mikorra hű felesége ételt vitt a faluból neki, akkorra már tele volt fickándozó arany s ezüst pikkelyű hallal a kas, vihette piacra. A pásztorkodás mellett ez volt a legjelentékenyebb jövedelmi forrás. S a hálnak nem volt soh'se szüke, ha fogyni kezdett, ki kirándult medréből az öreg Duna, hozott újat elegendőt. Ha este távoli furulya szó üti meg fülem, mindig eszembe jutnak e régi pásztorok, kik annyi szép nótát teremtettek. Mintha most is hallanám az édes-bús melodiájú dalt:

Megfúvom a furulyám

A kis széked szélén.

Hallod-e azt galambom

A hegyalja végén?

Mintha csak hallanám a szerelmes leány válaszát:

Hallom én azt angyalom.

Nem tehetek róla,

Mély a víz, szép szavaira

Nem mehetek oda.*)

Lesznek olyanok, kik hihetetlenül csóválják fejüket e sorok olvasásakor, és rámondják: „ez lehetetlen, ez csak fantázia.“ O! pedig igen lehetséges volt semmi sem lehetetlen a nap alatt. Elég bizonyossága szavaimnak az a kérvény, mely ma is megvan vármegyénk levéltárában. Alsó-Nyék és Pilis szegényebb lakosága könyörög benne, hogy ne engedjék a védgátat felépíteni, mert akkor: „Vitézlő Karok és Rendek, nem lesz víz, nem lesz hal, — miből fizetjük a porciót?“ A mai kor szemüvegén nézve neveltségnek tetszik ez az instánca, de akkor a halászatot tartották a főnek.

*) Rossznak elég rossz. Szedő.

Természetes nagyon divatozott a vadászat is, hisz nem kellett puskaadót fizetni. Akadt vad bőven Itt volt a szárcsa valódi hazája; seregekben úsztak alkonyatkor a vadkacsák; itt költött a vadlúd; itt krúgott a darú, szóval volt madár bőven. Az erdő a faluig ért; szarvasai kijártak a nyáj legelőjére, lelőhette bárki bármikor, nem volt rá tilalom. A jámborabb vadakon kívül volt bőven róka, vidra és a ma csodaszamba menő farkas is. Még fényes nappal is ellátogatott a cserényekbe, ha üzte a kíváncsiság, vagy még ennél is rosszabb valami: az éhség.

Ha ma végigmegyünk Sárköz négy faluján, el sem hisszük, hogy még ezelőtt ötven évvel is annak a sok szép háznak hire-hamva se zolt. Egyik olyan nádfedelű viskó volt, mint a másik, egyiknek tetején ép úgy ott volt a gólyafészek, mint a másikén. Bizony gazdag volt az, ki házat fazsindelylyel fedte. Innen magyarázható meg, hogy mind a négy község több izben porig égett templomával, iskolájával együtt.

A férfiaknak azonban nem kizárólagos foglalkozása volt a baromtenyésztés, ez volt a főfoglalkozás, de műveltek földet is, már mennyire a víz engedte. Hangzott a magasabb helyeken a szántó-vető fűdanája is:

Szánt az ökör csireg-csörög a járom,

Édes anyám csak nekem nincsen párom;

Van az erdőn minden madárnak párja,

Édes anyám, csak magam vagyok árva.

Félre cserénybe hajtotta nyáját a pásztor, kevésbé kellett gondoznia. Be-benézhetett a faluba is. Itt már zörgött a szövőszék, már megkezdődött a fonó. Egy-egy csoport pelyhedző bajuszú legény az őszi sárt kerülve ovatosan közeledett a lányosház felé. Utmutató nem kellett, odavezette őket a dal. Megálltak az ablak alatt, benn észrevették őket, meg is kezdődött nyomban az enyelgő dal:

Virágos kenderem elázott a tóba,

Ha meg csaltál rózsám, ne járj a fonóba.

De bizony bementek. Tánc, dal, rege járta. Ha a kakas éjfélre kukorékolt, felkerekedett leány, legény; az egyik ment haza, a másik elkísérte, s megnézte még egyszer cserényét, hogy nem olázkodik-e farkas a környékén, s csak azután tért ő is nyugalomra.

Dávid Pál.

A bátaszéki anyakönyvi hivatal értesítése

1903. évi december 5-től december 12-éig.

Született:

Fülöp Imre, Sancenbaher Mihály, Ruff Orbán.

Kihirdettetett:

Sturman Rezső — Sancenbaher Katalinnal, Jankó János — Pálinkás Máriával, Brenner Ignác — Németh Ilonával.

1903. december hó 13.

BÁTASZÉK és SÁRKÖZ

Meghalt:

Sáncenbaher Mihály 1 órás (veleszületett gyengeség) özv, Horváth Róbertné sz. Fait Magdolna 54 éves

Vasuti menetrend.

8 ³⁰	8 ¹⁵	3 ⁰⁰	ind.	Budapest	érk.	1 ³⁰	7 ⁵⁵	6 ¹⁵
11 ³⁰	11 ⁰²	4 ⁵¹	érk.	Sárbogárd	und.	11 ³⁵	5 ⁰⁰	1 ⁵²
5 ²²	11 ⁵⁵	5 ¹⁰	ind.	Nagy-Dorogh	érk.	10 ⁴⁰	4 ¹⁵	11 ¹⁰
6 ⁵⁵	2 ⁰¹	6 ⁴⁴		Kölesd-Tengelic		9 ¹⁸	2 ¹⁵	9 ⁴⁸
7 ²¹	2 ⁴³	7 ¹⁰		Hidja-Apáthi		8 ⁴⁵	1 ³⁸	9 ¹⁵
7 ⁴¹	3 ¹³	7 ³⁰		Tolna-Mözs		8 ²⁴	1 ⁰⁴	8 ⁵³
8 ⁰²	3 ⁴⁸	7 ⁵⁰		Szekszárd		8 ⁰¹	12 ²⁶	8 ³⁰
8 ²⁰	4 ⁰⁷	8 ⁰⁹		Ócsény		7 ⁴⁰	11 ⁵⁶	8 ¹⁹
8 ⁴²	4 ³⁴	8 ³³		Decs		7 ¹⁸	11 ²⁴	7 ⁴²
8 ⁵⁵	4 ⁵⁰	8 ⁴⁵		Pilis-Berek		7 ⁰⁶	11 ¹²	7 ³⁰
9 ¹¹	5 ⁰⁹	9 ⁰¹		Bátaszék	ind.	6 ⁵⁰	10 ⁵²	7 ¹³
9 ²⁵	5 ²³	9 ¹⁵	érk.	Bonyhád	érk.	6 ³⁶	10 ³⁵	7 ⁰⁰
9 ⁵³	—	9 ⁵²	ind.	Dombóvár	érk.	6 ¹⁰	—	6 ³⁰
11 ²²	—	11 ⁰⁶		Budapest	ind.	5 ⁰⁹	—	5 ⁰¹
1 ⁴⁰	—	12 ⁵⁵				3 ⁰⁹	—	2 ³⁰
8 ⁰⁰	—	8 ²⁰	érk.			8 ³⁰	—	8 ⁰⁰

Az este 6 órától reggeli 6 óráig érkező és induló vonatoknál az idő percek fekete vonallal vannak aláhuzva.

Felelős szerkesztő Joó Károly.

HIRDETÉSEK.

Emléklapok.

E cím alatt a bátaszéki új templom felszentelése alkalmából Joó Károly szerkesztése alatt magyar és német nyelven megjelent diszes kiállítású és tartalommal gazdag emléklapok Góczy Nep János, Graf József, Mayer János. és Szániel János urak kereskedéseiben **1 koronáért kaphatók.**

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben fold- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb goudzással, felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czim:

Érmelléki első szőlőoltványtelep
Nagy-Kátya, u. p. Székelyhid.

Nyomtatványok raktára.

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdája
nyomtatványraktára
és papírkereskedése

SZEGZÁRDON.

Papírkereskedés.

Egy háztartási mérleg

INGYEN.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktárból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst áruimat

és pedig:

6	darab	mexikó ezüst	asztali kés
6	"	"	evővillát,
6	"	"	evőkanalat,
12	"	"	kávéskanalat
6	"	kiváló desszertkést,	
6	"	"	desszertvillát,
1	"	mexikó ezüst levesmerítő kanál,	
1	"	"	tejmerítő
2	"	elegáns szalon aszt. gyertya tartót	

46 drb. összesen csak **6 frt. 50 krajczár.**

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 fől kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kizáló minőségeért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Denker J. közp. forgalmi áruháza: Bpest. Hernád u. 54

Jogi tanácsadó

(Önügyvéd) mindenkinek hasznos könyv. mert segítségével peres üzleti s jgi ügyeit költségmentesen, ügyvéd nélkül kedvezően intézheti el. Harmincnál többféle törvényeket tartalmaz ugymint adó ipar, házassági, kereskedelmi törvény, egyesület építő iparosok képesítő vizsgája, az új utlevél és kivándorlási törvény stb. Megrendelhető 4 koronáért postautalványon Denker J. központi forgalmi áruháza Budapest, VII., Hernád-u. 54 sz.

5 KORONÁÉRT

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50. drb) kevéssé megsérült — finom enyhe

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezedajászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétel küldi.

Denker I. Hernád u. 54.

Iparosok üzleti Könyve!

E címmel hasznos könyv jelent meg. Nem írott mű, hanem 1 rovatozott s kisiparosok céljainak megfelelően felszerelt üzleti könyv. A rovatok önmagukat magyarázzák s enél fogva minden iparos, ha nem is tanulta a könyvelést, általa célszerűen könyveit vezetheti. A könyv egyben háromféle üzleti könyvet tartalmaz, megrendelések, segédeknek kiadott munkák s a személyzet elkönyvelésére, tehát egyesít magában mindent, ami könyvelésre az iparosnak szüksége van. Megrendelhető posta utalványon kötvé 4 koronáért.

Denker J. központi forgalmi áruháza Budapest, VII. ker., Hernád-u. 54.

Ruggyanta (gumi) gyártás megkönnyítője

GUMI

árukban szükséglete fedezésénél el ne mulassza mintákat és árajánlatot kérni

SCHOTTOLA ERNŐ-TŐL, BUDAPESTEN

VI., ANDRÁSSY-UT 2. SZ.

Kérdezősködésekre készséggel szolgálok utbaigazítással, tanácsokkal és költségvetéssel.

Utánnyomás tilos

- ALAPITTATOTT 1872. -

C. BIERSTEDT & A. DRESDEN.